

duben 2024 / ročník 69

statorg.cmkos.cz

 osstatorg

Uvnitř Dubnové jednání Výboru odborového svazu
Rozhovor s novým předsedou sekce Celní správy
Nový seriál o historii odborů u nás

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

Za vedení Odborového svazu státních orgánů a organizací vás vítám u dalšího čísla našeho měsíčníku. Situace je – zejména ve vyjednávání o platech – bohužel i nadále kritická. Přestože téměř každý den média přináší informace o tom, kde všude je ve veřejné správě nedostatek zaměstnanců a zaměstnanců, ať už jde o [personál soudů](#) nebo například odborníky [na Národním úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost](#), vláda stále nepodnikla žádný krok k vyjednávání o valorizaci platových tarifů a zvýšení objemu prostředků na platy. Je zjevné, že výzvy k jednání se mívají účinkem. Aktuálně tak zvažujeme další nezbytné kroky.

Jedno je jisté – platová situace se musí změnit.

Klid není ani na „legislativní frontě“. Ve Sněmovně se objevila ostře sledovaná novela zákona o státní službě. Jakkoli tento návrh bezesporu přináší celou řadu ustanovení, která zjednoduší služební život, bude jeho přijetí znamenat mimo jiné také zkrácení tzv. „zásobníku“ a snížení odbytého. A tím se atraktivita státní služby nepochybně nezvýší.

Ve Sněmovně již čeká i novela zákoníku práce. Ta po dlouhých letech přináší novou úpravu pro situace, kdy u jednoho zaměstnavatele působí více odborových organizací, a zejména v rámci kolektivního vyjednávání není možné najít shodu. S touto situací se řada z vás jistě potýká, a bude zajímavé sledovat, jak bude navrhované řešení fungovat v praxi. V rámci této novely se ale bohužel objevila i (eufemisticky řečeno) problematická novelizace zákona o státní službě, která má potenciál značným způsobem devalvovat kolektivní vyjednávání u jednotlivých služebních úřadů. Tato změna se nedočkala adekvátního projednávání se sociálními partnery, v tuto chvíli hledáme cesty, jak tomuto negativnímu důsledku zabránit. Zároveň jsme již zahájili vyjednávání o Kolektivní dohodě vyššího stupně na příští rok – je tedy otázkou,

zda nebudeme muset být v návrzích a jednání výrazně razantnější.

V meziresortním připomínkovém řízení je aktuálně i novela zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. I tuto novelu bedlivě sledujeme, a ačkoli zatím neobsahuje zásadně problematická ustanovení, i její vývoj se ještě může změnit. Sama o sobě má navíc potenciál ovlivnit fungování odborových organizací právě u bezpečnostních sborů. O všech projednávaných a přijímaných materiálech vás budeme průběžně informovat. A nová právní úprava bude pochopitelně i předmětem tradičních regionálních školení, jejichž termíny a obsah v tuto chvíli finalizujeme.

Na téma vzdělávání si dovoluji ještě jeden apel. V posledních dnech jste pravděpodobně obdrželi e-mail s dotazníkem směřujícím ke zjištění vzdělávacích potřeb, vás, členů a členek našeho odborového svazu. Odkaz na tento dotazník naleznete i v tomto měsíčníku. Je pro nás velmi důležité, abyste si našli pár minut času a dotazník vyplnili. Věříme, že plány, které se vzděláváním členské základny máme, pro vás budou přínosné a oceníte je.

Kromě aktuálních informací ze svazu včetně průběhu a závěru jednání dubnového Výboru odborového svazu vám následující stránky přináší i zajímavé čtení, například rozhovor s novým předsedou sekce Celní správy, první z připravované série článků o historii odborů nebo již tradiční a oceňovanou právní poradou.

My sami i nadále oceníme vaše podněty a zpětnou vazbu. O čem byste chtěli na stránkách našeho periodika číst? Nebo máte dobré zkušenosti z vaší základní organizace, o které byste se chtěli s ostatními podělit? Budeme rádi, když se nám ozvete.

Šárka Homfray
2. místopředsedkyně OSSOO

DŮLEŽITÝ DOTAZNÍK Vzdělávání členské základny

Odborový svaz státních orgánů a organizací pro vás, členy a členky svých základních organizací, připravuje nové vzdělávací programy. Aby vám tyto programy sloužily k užítku, potřebujeme od vás zjistit, co vám opravdu pomůže a jaké formy vzdělávání vám vyhovují. V uplynulých dnech jsme vám prostřednictvím předsedů a předsedkyň základních organizací rozeslali on-line dotazník. Je důležité, aby se nám vrátilo co nejvíce vyplněných odpovědí.

Chceme vám zajistit vzdělávání, které vám pomůže lépe prosazovat vaše požadavky, orientovat se v rozličných situacích a zlepšit komfort při vaší práci. Zjišťujeme také váš zájem o nové formy vzdělávání, tedy o nabídku webinářů, informativních videí atd. Čím více informací nám poskytnete, tím lepší naše programy pro vás budou. Dotazník je zaměřen na sběr informací o vašem zájmu o odborové vzdělávání a váš rozvoj, na vaši spokojenost s členstvím a na sběr zpětné vazby a reflexi vašich názorů. Jeho vyplnění vám zabere cca 5 minut. Věnujte tedy prosím čas tomu, abyste nám dotazník vyplnili. Budeme také rádi, když jej zašlete svým kolegům a kolegyním, ke kterým se ještě nedostal. Děkujeme!

Dotazník naleznete pod tímto [odkazem](#).

Z dubnového zasedání Výboru odborového svazu

**Ve čtvrtek 25. dubna proběhlo 3. řádné zasedání
Výboru odborového svazu.**

Šárka Homfray

Zasedání, které řídil předseda svazu Pavel Bednář, proběhlo v konstruktivní atmosféře, nicméně debata byla intenzivní. V rámci činnosti odborového svazu je jedním z nejdůležitějších témat zejména otázka platů a platových tarifů. Ačkoli vedení svazu stále neobdrželo oficiální odpověď na výzvy k jednání, v médiích se již objevují různá vyjádření představitelů jednotlivých stran. Předseda svazu v nejbližších dnech osloví předsedu vlády i některé ministry s urgencí tohoto jednání. S ohledem na kuloární informace o možných či nemožných procentech,

o která by mohly být tarify valorizovány, a zároveň s ohledem na extrémně napjatou situaci v rámci dostupných rozpočtových prostředků na platy lze očekávat velmi složitá vyjednávání – pokud tedy k jednání skutečně dojde.

Další diskutovanou oblastí byla aktuální legislativa. Jde zejména o změny v možnostech kolektivního vyjednávání na služebních úřadech a ve stále hrozící možnost zavedení výpovědi bez udání důvodu. Vedení svazu předneslo postoj a připravované či zvažované související aktivity jak svazu, tak ČMKOS. Připomněli jsme i prodloužení termínů pro podpis petice proti výpovědi bez udání důvodu.

V této souvislosti výbor diskutoval také dosavadní zkušenosti s možnostmi čerpání FKSP s ohledem na změny provedené konsolidačním balíčkem. V rámci veřejné sféry jsou klíčovými tématy jednak nedodržení dřívějších politických dohod ohledně možnosti dřívějšího odchodu do důchodu pro strážníky obecních a městských policí, jednak stav připravenosti stavebních úřadů na nový stavební zákon. Přes garance MMR a DIA, že k začátku července bude nový systém funkční, doposud nedošlo k potřebným krokům a změnám, což naplňuje stavební úřady řadou obav a pochybností.

Lze konstatovat, že zejména státní zaměstnanci velmi negativně hodnotí jak nízké platy a pokles jejich reálné hodnoty, tak i extrémní propad v hodnotě benefitů a také snížení provozních prostředků s nedůstojným dopadem do pracovních podmínek. Není možné, aby stát svým zaměstnancům nejen nezajistil úklid kanceláří či papír do tiskáren, ale ještě je reálně nutil si kromě platů žádat o sociální dávky, zejména příspěvek na bydlení. Panuje shoda nejen na nutnosti razantnějších postupů a aktivit, ale i na pokud možno intenzivnější mediální činnosti odborového svazu, resp. svazů RoPo.

Kromě aktuálních informací již tradičně dubnový výbor projednává zprávu o hospodaření svazu za minulý rok a nejinak tomu bylo i tentokrát. Výbor vzal zprávu o hospodaření i stanovisko Revizní komise OSSOO na vědomí. Výraznější pohyby oproti předchozím letům byly zaznamenány pouze v rámci Sociálního fondu, kde s ohledem na nové položky a zvýšení některých příspěvků logicky vzrostl zájem o jeho čerpání. Mezi další témata patřil i majetek svazu, změna názvu svazového periodika, nebo aktuální plány ve vzdělávání členské základny.

„Nebát se bojovat za svá práva“

aneb pět otázek pro předsedu Sekce Celní správy ČR Jiřího Bednáře

1 Do čela sekce jste byl zvolen teprve nedávno (na konferenci celníků 17. ledna pozn. red.), přitom však už delší dobu sloužíte jako předseda základní organizace při Celním úřadu pro Královéhradecký kraj. Můžete čtenářům a čtenářkám přiblížit svou osobní historii působení v odborech?

Do Celní správy ČR jsem nastoupil k 1. září 1991 a současně jsem se stal i členem odborové organizace. Základní organizace Celní úřad Rychnov nad Kněžnou se v předchozím období dělila mezi několik pracovišť, vykonával jsem několik let funkci úsekového důvěrníka jednoho těchto z pracovišť. Už si bohužel nevybavím konkrétní den, kdy jsem se stal předsedou základní organizace, ale letos tu bude bezmála 20 let.

2 Nově zvolené předsednictvo sekce zahájilo svou činnost počátkem února. Čemu se v rámci svého funkčního období hodláte prioritně věnovat? Patří mezi priority i nábor nových členů a členek? Uvažujete o stabilizaci stávající členské základny? A jakou váhu přisuzujete vzdělávání členů a členek stávajících?

Je obtížné vše shrnout do jednoho bodu. V současné době se v Celní správě ČR připravuje transformace neboli reorganizace, ta by měla začít částečně od 1. ledna 2025 a pak v plném rozsahu od 1. července téhož roku. V tom předpokládám obrovské množství práce i pro nás odboráře a odborářky. Již delší dobu nás trápí odchod našich starších členů a členek, kolegů a kolegyně, kteří byli v odborech déle než 20 či 30 let. Nově přichází do Celní správy ČR nemají tak silný zájem vstupovat do odborové organizace. Jednu z příčin vidím v zažitém individualismu, který je mladým lidem nekriticky vštěpován od mládí, a jehož důsledkem je mj. možná i malé povědomí a zájem o věci společné. Určitě se budeme zamýšlet, jak členství v odborech přiblížit a zatraktivnit.

Dalším problémem je, že v celní správě je většina zaměstnanců a zaměstnankyň pod zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a pak jsou zde zaměstnanci a zaměstnankyně pod zákoníkem práce. U těchto skupin se odměňování liší. Příslušníkům a příslušnicím se v posledních letech služební příjmy zvyšovaly, civilním zaměstnancům a zaměstnankyním platy a mzdy vzrostly jen minimálně. Jako jeden z prioritních úkolů tak vidím „boj“ o zvýšení platů a mezd právě civilním zaměstnancům a zaměstnankyním.

3 Jak vnímáte stav současné členské základny? A vidíte určitý potenciál pro růst?

Jak jsem již nakousnul, nedaří se bohužel odchozí členy a členky nahradit novými. Možná k celé situaci přispívají odbory samy. Do Celní správy ČR vstoupilo v posledních 5 letech několik odborových organizací, které mají za 33 let, které sám v celní správě pamatuji, minimální členskou základnu, a jsou mimo náš odborový svaz (OSSOO). Je to Unie bezpečnostních složek, Pro Libertate a Nezávislý odborový svaz policie ČR. Jejich představitelé mnohdy nerespektují historicky nepsané dohody, které jsme měli se zaměstnavatelem, mají malou vůli se dohodnout na spolupráci, někteří mívají tendenci vnucovat své postoje, na které jsou zvyklí např. u Policie ČR. K tomu nabízejí novým členům a členkám své benefity, s jejichž pomocí se pokoušejí přetáhnout naše členy a členky. Ve výsledku se ovšem ukazuje, že žádné zázračné benefity nemají, právě naopak. My jsme připraveni s těmito odborovými organizacemi nastavit jasná a smysluplná pravidla komunikace a spolupráce a společně vytvořit co nejlepší a nejfunkčnější prostředí.

4 Celní správa má projít celkovou systémovou transformací. Mohl byste čtenářům a čtenářkám osvětlit, co konkrétně by tato transformace znamenala pro vaše členy a členky a pro příslušníky a příslušnice celní

správy vůbec? Daří se vašim odborům případné neblahé důsledky transformace ovlivňovat a zmírňovat?

Poslední velká transformace v celní správě proběhla v roce 2013, nyní se připravuje další. Za těch mých 33 let, které jsem strávil u této organizace, je to transformace přibližně pátá. U této nově připravované reorganizace ale zaměstnanci a zaměstnankyně tohoto bezpečnostního sboru příliš nechápou její účel ani smysl. Ze strany vedení CS ČR je nám vysvětlováno, že hlavním důvodem je „úspora finančních prostředků“. Ročně CS ČR odvádí do státního rozpočtu přibližně 200 miliard korun, z čehož vlastní provozní náklady představují pouze 6 miliard. Dojde ke snížení celkového počtu celních úřadů ze 16 (vč. CÚ Praha Ruzyně) na 6, přičemž např. 3 až 4 současné celní úřady se sloučí do jednoho celku. Takhle to naoko vypadá, že se uspoří, ale řídit např. takový úřad s místní příslušností pro několik velkých krajů bude velmi složité. Dojde navíc k přesunu částí lidí na jiná pracovní či služební místa – i s tím jsou spojeny náklady. Lze reálně předpokládat, že v prvních třech letech k nějakým úsporám dojde, zároveň ale o takových 20 % vyrostou náklady. Snažíme se komunikovat s vedením CS ČR, vznášíme dotazy a dostáváme odpovědi. Zanedlouho mají být zpracovány personální mapy coby hlavní analytické výstupy, z nichž bude patrné, kdo bude od 1. července 2025 „kde sedět“.

5 A na závěr jednu obecnou, ale důležitou otázku – co byste si od svazu do budoucna přál? Ocenily by vaše sekce větší podporu ze strany svazu, například co se týče poskytování větší šíře benefitů pro členy a členky nebo při zajišťování vzdělávání odborových předáků a předaček ze základních organizací?

Těch přání mám samozřejmě více a rozšíření benefitů mezi ně bezpochyby patří. Já bych tu otázku ale přeci jen otočil. Ne co bych si přál já, ale co bych přál OS. OS může být silný jedině za předpokladu, jestliže „generál“ bude mít pod sebou pořádně silné „vojsko“. To znamená dostatek členů a členek, aktivních „příznivců a příznivkyň“, kteří budou mít potřebu vybojovat cíle, které si stanoví a půjdou si za nimi. Nebát se „bojovat“ za svá práva, za lepší ohodnocení práce, a za další legitimní cíle.

Anna Řídká

ČMKOS

**Jsme proti propouštění
bez udání důvodu!**
petice.cmkos.cz

Kolektivní vyjednávání ve veřejné správě: situace na Slovensku

V návaznosti na nedávné pracovní setkání sekce Veřejné správy našeho svazu se zástupci a zástupkyněmi partnerského slovenského odborového svazu SLOVES přinášíme čtenářstvu našeho odborového periodika stručnou, ale snad přínosnou sondu do současné podoby kolektivního vyjednávání ve slovenském veřejném sektoru a státní službě.

Anna Řídká

Fakt, že slovenský právní rámec je v leččems flexibilnější než ten český, nám může být inspirací k tomu, jak u nás jinak a lépe modelovat zaměstnanecké vztahy v této sféře – tak, aby na jedné straně garantovaly nezávislost a apolitičnost zaměstnanců a zaměstnankyň vykonávajících „práci ve veřejném zájmu“ (to je inspirativní termín ze slovenské legislativy), na druhé straně však také důstojnost úřednickému stavu odraženou v adekvátních pracovních a platových podmínkách.

V první řadě slovenský právní rámec pro kolektivní vyjednávání ve veřejné a státní službě narozdíl od nás umožňuje tamním odborům kolektivně vyjednávat platové podmínky – to zásadním způsobem mění pravidla hry. Platy všech zaměstnanců a zaměstnankyň pracujících ve veřejném zájmu, tak i platy zaměstnanců a zaměstnankyň státní služby jsou „tabulkové“, tedy stanovené nařízením vlády obdobně jako v ČR. Avšak do tarifů mohou sociální partneři přímo zasahovat kolektivními smlouvami vyššího stupně.

Přestože pouze kolektivní smlouva vyššího stupně pro pracující ve veřejné správě explicitně stanoví, že slouží ke stanovení příznivějších pracovních podmínek včetně podmínek platových, zatímco kolektivní smlouva vyššího stupně ve státní službě tento odkaz na problematiku odměňování vynechává, obě slovenské KSVS platné do 31. 8. 2024 obsahují klauzuli o konkrétním procentuálním navýšení tarifních platů. Za zaměstnance a zaměstnankyň ve veřejné správě vyjednala Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky spolu s Nezávislými křesťanskými odbory Slovenska a s vládními zástupci navýšení tarifní sádky o 7 % s účinností od 1. 1. 2023 a následně o dalších 10 % s účinností k 1. 9. 2023. Odborní a pedagogičtí zaměstnanci a za-

Zatímco v ČR se minulý rok platy ve státní službě nezvyšovaly vůbec, u našich sousedů se mohli pracující ve státní službě těšit z celkového tarifního nárůstu 17 %.

městnankyň vysokých škol, stejně tak jako zaměstnanci a zaměstnankyň státních výzkumných a vývojových institucí viděli dokonce jejich základní nárokovou platovou složku vzrůst o 10 % k 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023 o dalších 12 %.

Zatímco v ČR se minulý rok platy ve státní službě nezvyšovaly vůbec, u našich sousedů se mohli pracující ve státní službě těšit z celkového tarifního nárůstu 17 %. Slovenští zaměstnanci a zaměstnankyň veřejného a státního sektoru od 33 let dál mají rovněž v Kolektivní smlou-

vě vyššího stupně zakotvenou dovolenou ve výši 6 týdnů. Za zmínku také stojí fakt, že zatímco je u nás zákonem stanovená služební doba státních zaměstnanců a zaměstnankyň ve služebním úřadu 40 hodin týdně, na Slovensku státní zaměstnanci a zaměstnankyň díky úsilí odborů a nápomocnému právnímu rámci vykonávají službu pouze 37 a ½ hodiny týdně.

V neposlední řadě zmiňme, že zatímco v ČR probublávají snahy a tendence o to co nejvíce omezit autonomii podnikových kolektivních smluv a dohod tak, aby nároky a oprávnění v nich sjednaná „nepodkročovaly ani nepřekračovaly“ zákon nebo Kolektivní dohodu vyššího stupně, na Slovensku při pohledu na KSVS musí člověk uznat, že stát smluvní autonomii v rámci kolektivního vyjednávání plně ctí. Důkazem toho je odkazování obou KSVS na podnikové a resortní kolektivní smlouvy, ve kterých je možné sjednat pro zaměstnance a zaměstnankyň daného služebního úřadu nebo dané státní příspěvkové organizace ještě příznivější pracovní a sociální podmínky, například co se týče odstupného nebo odchodného (tj. naše obměna odměny při prvním skončení služebního poměru v rámci odchodu do důchodu).

Na cestě k první stávce

Dějiny odborů, část I.

Málokdo se zasloužil o současné pracovní podmínky tak jako odborové hnutí. Měnily se nejvíce v časech, kdy se pracujícím dařilo nejhůř. Proto můžeme inspiraci v dějinách odborů nacházet i dnes.

Radek Holodňák

Připomínat si historii odborového hnutí nám pomáhá si uvědomit, že to bylo právě hnutí pracujících, které prosadilo např. snížení pracovní doby, záchytnou sociální síť, zdravotní pojištění, nemocenskou či důchody. Pohled do historie těchto bojů nám pak pomáhá nalézat sílu pro odborářskou práci a dodává nám tolik potřebnou víru, že tato práce má smysl.

V době, ve které i dnes svádíme boj se systémem, jenž není schopen (či ochoten) zajistit důstojné odměny za práci, je naše snažení aktuálnější, než si mnozí připouští. V časech, ve kterých pracující nenachází žádného zastání u vlády, nám nakonec nezbyvá, než si pomáhat a posilovat se navzájem. K prosazení našich legitimních požadavků musíme i nyní využít všech prostředků a práv, které jako

Neexistující sociální systém suplovaly různé zajišťovací dělnické fondy a pokladny.

odboráři a odborářky máme. Musíme jasně deklarovat, že nejenže nelze problémy nás, pracujících, zametat pod koberec, ale že ani s námi už nebude zametáno.

V novém seriálu z historie odborového hnutí se spolu ponoříme do dějin bojů, jež odbory a hnutí pracujících sváděly, aby pro nás vytvořili důstojnou budoucnost bez nouze, strachu a potupy. A snad se nám pak společnými silami podaří tento příběh znovu vyprávět a rozvíjet tak, jak si zaslouží. Teprve až si připomeneme, jakou cestu lidstvo díky odborům v pracovních podmínkách ušlo, připomeneme si, že nakonec jen my sami můžeme rozhodnout o tom, jaké pokračování bude tento příběh mít.

Nejhorší podmínky kolem poloviny 19. století pro dělníky skýtaly tiskařské a textilní továrny, porcelánky či doly. Pracovalo se běžně 12–14 hodin denně a práce se nevyhýbala ani dětem, mnohdy sotva šestiletým. Zdroj: Wikimedia Commons.

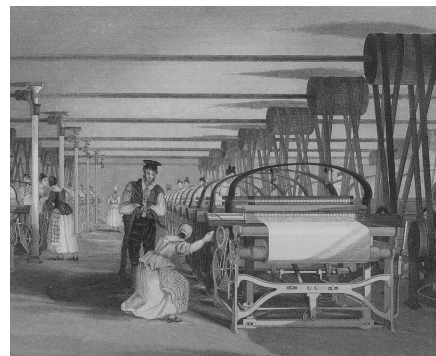

Průmyslové srdce

České země tvořily průmyslové srdce rakouské, později rakousko-uherské monarchie. Zatímco ostatní země byly orientované převážně na zemědělství, v Čechách, na Moravě a ve Slezsku kvetla řemeslná a průmyslová výroba. České země generovaly zbytku monarchie nepředstavitelné bohatství. Odpradávná platilo, že „zlaté české ručičky“ prostě umí. Bez práce a umu českých dělníků a dělnic by se Rakousko jen stěží mohlo udržet na pozici

evropské mocnosti – císařský trůn by si to zkrátka nemohl dovolit.

Není se tak co divit, že dělnické hnutí v Českých zemích zapustilo hluboké kořeny už dlouho před polovinou 19. století. V opozici proti stavovskému zřízení, zastaralému způsobu cechovní organizace výroby a počínající kapitalistické industrializaci se začala rodit první dělnická sdružení. Navázala na dřívější existenci podpůrných a vzdělávacích spolků či besed.

Nedílnou součástí činnosti předchůdců a předchůdkyň odborových organizací bylo i vzdělávání.

První zárodky odborové aktivity se zrodily mezi dělníky a dělnicemi kartounek, porcelánek, ale také třeba mezi rukavičkáři či sazeči. Neexistující sociální systém pak suplovaly různé zajišťovací dělnické fondy a pokladny. Bohatě tuto podporu založenou na vzájemném „bratrském“ spojení využívali třeba horníci, jejichž zdraví a životy bývaly denně v ohrožení, a kteří v případě úrazu či úmrtí na šachtě potřebovali zajistit své rodiny.

Nedali se zastrašit

Dělnická hnutí u nás působila nejprve v ilegalitě a vystavovala své členy značným rizikům. V roce 1844 propuklo masivní povstání, v němž se dělníci zaměstnaní na stavbě železnice spojili s tiskaři kartounů. Události smutně známé jako „první střelba do dělníků“ za sebou na pražské Florenci zanechali několik mrtvých. Naproti autobusovému nádraží je obětem věnovaný pomník, který tu stojí dodnes. Je důležitým momentem odborového hnutí, že ani tehdy se pracující nenechali zastrašit a ve svém boji za rovnější podmínky, důstojné platy a zkrácení pracovní doby pokračovali.

Úspěšní v něm byli třeba pražští typografové. Zásílali nóty svým zaměstnavatelům a usilovali o zvýšení mezd i o zřízení nemocenské pokladny. Majitelům tiskáren se to moc nelíbilo, ačkoliv si byli dobře vědomi toho, jak nebezpečná tiskařská práce s jedovatým olovem je. Vždyť tiskařští dělníci se tehdy jen málokdy dožívali věku přesahujícího 40 let!

Tiskaři si tak založili vlastní svépomocnou pokladnu. Rostoucí sebevědomí hnutí tiskařů vedlo k založení vlastního časopisu *Veslavín*, které pomohlo odborářským myšlenkám v českých zemích zakořenit a šířit se. Od roku 1880 typografové rozvíjeli bohaté vztahy se zahra-

ničními organizacemi pracujících a začali sestavovat i vzájemné dohody a sdílené pokladny založené na mezinárodní solidaritě pracujících.

Slovem i písmem vstříc stávce

Nedílnou součástí činnosti předchůdců a předchůdkyň odborových organizací bylo i vzdělávání. Tehdejší předáci a předáčky si byli vědomi toho, že je nutné nejprve pracující získat na svou stranu a vysvětlit jim, že podstatná část jejich osobních zájmů jsou ve skutečnosti zájmy společné, které je možné prosadit pouze společným úsilím. Dělnické besedy tak začaly s cílenou osvětou zaměřenou na uvědomění dělnické příslušnosti, rozvoj internacionálního i na základy ekonomické teorie a gramotnosti či bezpečnosti práce.

V květnu 1868 byl položen základní kámen Národního divadla. V bohatém průvodu poutal pozornost čtyřspřežím

tažený rudě vyzdobený alegorický vůz Typografické besedy. Masy dělníků a dělnic rozdávaly okolo stojícím přihlížejícím buřičské básně a propagační materiály.

Už tehdy si byli pracující vědomi toho, jak důležité je být vidět a mít na své straně podporu veřejnosti. V květnu si tak organizace vytvořila podmínky pro první organizovanou stávku. Ta proběhla v srpnu 1868 a zaznamenala široký ohlas. Přestože se tehdejší stávce požadavky tiskařů prosadit nepodařilo (a co víc, více než 130 jich skončilo na policejních stanicích), odstartovala tato akce dosud nevídanou vlnu sebevědomí mezi pracujícími. Uvědomili si, že v jejich jednotě, organizovanosti a uvědomělosti se nachází síla, která dokáže nejen ulevit jejich útrapám, prosadit jim lepší pracovní podmínky a dosáhnout vyšších mezd, ale také – jak se později ukáže – změnit svět.

(Pokračování v příštím čísle.)

Prohlubování kvalifikace a studijní volno

? Jaký je rozdíl mezi prohlubováním kvalifikace a studijním volnem podle zákona o státní službě?

Služební úřad, u kterého působím, zajišťuje vzdělávání svých státních zaměstnanců a zaměstnankyň pouze v rámci předem sjednané nabídky školení. Opakovaně jsem navrhoval, že bych se zúčastnil některé z odborných konferencí, které souvisejí s náplní mé služby, přičemž již na škole nám tento typ aktivity v praxi doporučovali. Služební úřad to ale nechce přijmout jako prohlubování kvalifikace s tím, že si mám případně požádat o studijní volno. Jedná v tomto případě správně?

Jedním z cílů zákona o státní službě byla i profesionalizace státní správy a za tímto účelem zákon kromě striktního požadavku na vzdělání obsahuje i několik dalších relevantních ustanovení. Podle § 107 zákona o státní službě je prohlubováním vzdělání vstupní vzdělávání, průběžné vzdělávání, vzdělávání představených a jazykové vzdělávání. Zaměřuje se na další odborný růst státního zaměstnance v jím vykonávaném oboru služby včetně zdokonalování nebo získávání jazykových znalostí. Považuje se za výkon služby, přísluší za něj plat a rozsah prohlubování

vzdělání určuje služební orgán. Náklady (např. účastnický příspěvek nebo kurzovné) nese služební úřad.

Následující ustanovení, tedy § 108 zákona o státní službě, upravuje služební volno k individuálním studijním účelům. Každému státnímu zaměstnanci či zaměstnankyni takové volno přísluší v rozsahu 5 dnů k výkonu služby. Individuální studijní volno služební úřad nenařizuje – může jej povolit, ale také nemusí. Plat se nekrátí, ale náklady na dané vzdělávání nese státní zaměstnanec či zaměstnankyně. Volno lze čerpat za účelem získání několika různých okruhů znalostí a dovedností:

- Jednak jde o znalosti a dovednosti týkající se služebního místa státního zaměstnance či zaměstnankyně, oboru služby, v němž státní zaměstnanec či zaměstnankyně vykonává službu, a působnosti organizačního útvaru, v němž je jeho služební místo zařazeno – zde se dle mého názoru účel téměř kryje s prohlubováním vzdělání, a v konkrétních případech může být sporné, podle kterého ustanovení by se mělo postupovat.
- Dále může jít o získávání nebo zdokonalování odborných znalostí a dovedností v zájmu služebního úřadu a v zá-

jmu státu – jedná se o obecněji pojatý rozvoj.

- Toto volno lze čerpat i pro přípravu na vykonání úřednické služby, ať už pro obor služby, ve kterém ji má státní zaměstnanec či zaměstnankyně povinnost získat, nebo pro jiný obor služby, pokud ji skládá na vlastní náklady.

Domnívám se, že ve vašem případě služební orgán nepochybil, odkázal-li vás na čerpání studijního volna, přestože by se daná vzdělávací aktivita mohla nejspíše posoudit i jako prohlubování vzdělání. V případě nespokojenosti s povinností čerpání studijního volna je možné podat žádost ve věcech služby podle § 157 zákona o státní službě.

Šárka Homfray

Dovolená o víkendu při nerovnoměrně rozvrhované pracovní době

? Může mi zaměstnavatel v rámci nerovnoměrně rozvrhované pracovní doby nařídít dovolenou i o víkendu? S jakým výdělkem můžu počítat po dobu dovolené?

Jsem zaměstnán u státní instituce jako technický pracovník v klasickém pracovním poměru se smlouvou. Mám nerovnoměrně rozvrženou pracovní dobu, občas pracuji i o víkendech. V květnu mi zaměstnavatel naplánoval dovolenou na zotavenou kromě pracovních dnů i o víkendu, aniž bych o ni žádal. Pokud mi může zaměstnavatel takto nařídít dovolenou, mám nárok na příplatek k dovolené o víkendu ve stejné výši, jako když o víkendu pracuji?

Zaměstnavatel vám může sám nařídít dovolenou, pokud tak učiní písemně a v předstihu alespoň 14 dní před dnem nástupu na dovolenou (viz. § 217 odst. 1 zákoníku práce), pokud se s vámi zaměstnavatel nedohodl na kratší době seznámení (např. v pracovní smlouvě). Pokud

byl ale u vás na pracovišti již pro tento rok schválen v součinnosti s odborovou organizací rozvrh čerpání dovolené, zaměstnavatel vám může změnit určenou dobu čerpání dovolené, pouze pokud tato potřeba byla vyvolána vážnými náhlými provozními okolnostmi.

Zde je ovšem nutné upozornit. Víkendy nejsou pracovními dny, po jejichž dobu by zaměstnavatel mohl nařídít dovolenou. Jsou to dny, na které připadá **nepřetržitý odpočinek v týdnu**. Víkendy patří spolu se svátky k režimům bez nepřetržitých provozů, jde tedy o dny pracovního klidu (ve smyslu ust. § 91 zákoníku práce). Zaměstnavatel tedy může nařídít čerpání dovolené v termínech např. 20. až 26. května, avšak sobota 25. 5. ani neděle 26. 5. se vám jako čerpání dovolené počítat nebudou. Pouze pakliže byste měl na tento víkend naplánovanou směnu (ale opět pozor, práci v dny pracovního klidu může zaměstnavatel nařídít jen výjimečně!)

a nyní padlo rozhodnutí zaměstnavatele o tom, že v dnech připadajících na tento pracovní víkend budete nakonec čerpat dovolenou, potom by se víkend započítal do vaší dovolené nárokovatelné za dané vyrovnávací období.

Pokud jde o druhý dotaz, po dobu čerpání dovolené vám nenáleží příplatky jako takové, ale náleží vám náhrada mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku (§ 222 odst. 1 zákoníku práce). Vzhledem k tomu, že náhrada se odvíjí od výše průměrného výdělku za poslední čtvrtletí (ve vašem případě bude relevantní průměrný výdělek k 1. 4. 2024), pokud jste v měsících lednu až březnu 2024 odpracoval i víkendy s patřičným příplatkem, v náhradě za dobu čerpání dovolené se tato skutečnost určitě projeví. Vaše náhrada tak bude vyšší než náhrada zaměstnance, který víkendy nepracuje.

Anna Řídká

PSI sleduje dramatické dění v Argentině kolem hromadného propouštění

Tzv. „ultraliberální“ vláda dosazená krajně pravicovým argentinským prezidentem Javierem Milei nedávno v Argentině učinila opatření, kterými bylo hromadně propuštěno 15 tisíc zaměstnanců a zaměstnankyň veřejné správy. Jak však reportuje PSI, argentinské odbory si toto nenechávají líbit a vládní opatření napadají jak v rámci kolektivních akcí, tak i před soudy. Odborový svaz UPCN (Unión del Personal Civil de la Nación), který sdružuje zaměstnance a zaměstnankyně argentinské příspěvkové a rozpočtové sféry podal dne 4. dubna místně příslušnému pracovnímu soudnímu tribunálu hromadnou žalobu na zdržení se jednání, v jehož rámci vláda masivně personálně oslabuje státní instituce a argentinské veřejné služby. Stejně tak odborový svaz UPCN zvažuje předání svého případu kompetentním rozhodovacím orgánům Mezinárodní organizace práce k zvláštnímu prošetření.

Vedle těchto „legalistických“ způsobů obrany proti asociálním krokům vlády tamější odbory plánují na 1. máje i generální stávkou. Dramatickou situaci uvedl do kontextu Federico Dávila, 1. místopředseda PSI: „Tato nová vláda zjevně navrhuje zničit stát pomocí privatizace a útoků na zaměstnance a zaměstnankyně snižováním a zmrazováním jejich mezd. Teď k tomu přidává obrovské množství propouštění v různých odvětvích. Chtějí privatizovat státní podniky v odvětvích, která jsou zjevně výnosnější, a v odvětvích, která mají co do činění s děním na mezinárodním poli, například v odvětvích spojených s energetikou, ropou, lithiem, plynem atd. Odborové organizace měly dosud odlišné strategie, i když se v mnoha aktivitách se shodujeme. Proto budeme žádat o mezinárodní podporu prostřednictvím soudního příkazu, který jsme nedávno podali, abychom zabránili propouštění, které je protiústavní a v rozporu se všemi kolektivními smlouvami.“

► [zdroj](#)

Britští zaměstnanci a zaměstnankyně veřejné správy se mobilizují kolem zásadních témat pracovních i politických

Britská odborová organizace PCS (The Public and Commercial Services Union), která sdružuje zaměstnance a zaměstnankyně veřejné správy, externisty a externistky pracující ve státních organizacích a taky státní úředníky a úřednice na juniornějších pozicích, zažívá rušné období. V současné době totiž do svého čela volí nové vedení, její členové a členky dále stávkují za lepší platy a pracovní podmínky, pokračují v kampani doručování stížností proti požadavkům úřadů na omezení práce na dálku, a navíc kladou na vládní garnituru explicitní politické požadavky k deeskalaci současného Izraelsko-palestinského konfliktu.

PCS tvrdí, že jejich členové a členky porušili povinnost jednat v souladu se zákonem o státní službě tím, že povolili vývoz zbraní do Izraele a byli tak vládními ministry povinováni jednat v rozporu s důležitými mezinárodními lidskoprávními předpisy. Situace s odbory PCS v Británii dokazuje, že odbory působící ve veřejné a státní správě 21. století nezasahují pouze do debat o skladbě a velikosti veřejného sektoru či odměňování v něm, ale angažují se také v debatách kolem etických závazků pracujících ve státní správě. Otázku, zda je to dobře, či špatně, rozvíjí nový [článek](#) na portálu britského think-tanku Institute for Government.

► [zdroj](#)

„Bez kvalitních veřejných služeb nelze dosáhnout cílů EU v oblasti dekarbonizace“, říká EPSU

Aby mohla Evropská unie do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality, bude to na straně unijních institucí vyžadovat přijímání ambiciózních klimatických opatření. Jedním z takových je i nedávné doporučení Evropské komise snížit čisté emise skleníkových plynů v EU do roku 2040 o dramatických 90 %. Komise by v blízké budoucnosti měla představit legislativní návrh, který by tento cíl uzákonil pro všechny členské státy.

Ačkoliv EPSU tyto snahy vítá, není pochyb o tom, že opatření k dosažení podobných ukazatelů, které se můžou v každodenním životě jevit evropským občanům jako poměrně abstraktní, musí být vybalancována sociálně inkluzivními politikami ve veřejných službách a na trhu práce. Bez takovýchto politik Evropská unie riskuje vyostřování společenských konfliktů, jak ukázaly např. nedávné celoevropské protesty zemědělců. Přechod na zelenou ekonomiku musí zohlednit a zvážit sociální a pracovní dopady Green Dealu, jinak nemůže přesvědčit dotčené hospodářské sektory a regiony.

Pozice EPSU k tomuto stojí na několika důležitých bodech: 1) úsporná opatření vyžadovaná po členských státech rozhodně ke splnění klimatických cílů nepomůžou, 2) kvalitní veřejné služby mají pro dosažení dekarbonizačního úsilí EU zásadní význam, 3) sociální partneři musí být zapojeni na evropské i národní, odvětvové i meziodvětvové úrovni, 4) je třeba důrazněji řešit základní příčiny energetické chudoby, 5) firmy, které podkopávají úsilí EU o snížení emisí, musí být dohnány k odpovědnosti.

► [zdroj](#)

V novém Eurobarometru odsuzují evropští občané politiku škrťů

Výsledky posledního průzkumu veřejného mínění napříč EU, tzv. Eurobarometru, byly publikovány 12. dubna 2024, tedy v tentýž týden, kdy Evropská odborová konfederace (ETUC) vydala studii, ve které dochází k závěru, že nová fiskální pravidla, o nichž se bude hlasovat na plenárním zasedání 22. dubna, by znemožnila Evropě přijmout opatření v sociální oblasti. Nový průzkum Eurobarometr ukazuje, že Evropané si považují především sociální dimenze Evropské unie. Na dvou nejvyšších příčkách priorit se u občanů EU umístily kvalita zdravotnictví a mzdy. Generální tajemnice ETUC Esther Lynch okomentovala nový výzkum Eurobarometru následovně: „Průzkum jasně ukazuje, že občané si přejí sociální Evropu. Poslanci a poslankyně Evropského parlamentu nyní musí zajistit, aby bylo možné naplnit jejich priority – např. tím, že odmítnou návrat k úsporným opatřením. Jedním z klíčových zjištění průzkumu je, že si občané přejí zlepšení zdravotní péče. Náš průzkum přitom ukazuje, že většina zemí by podle navrhovaných fiskálních pravidel nebyla dále schopna investovat do nemocnic. Průzkum také ukazuje, že dalším klíčovým problémem jsou mzdy a životní náklady. My přitom z předchozích zkušeností víme, že úsporná opatření vedou leda k nuzným mzdám a zvyšování nerovnosti.“

► [zdroj](#)

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ SMRK LÁZNĚ LIBVERDA

Rekreační zařízení SMRK se nachází v Jizerských horách v krásném lázeňském městečku Lázně Libverda a rekreačním je otevřeno po celý rok. Lázně Libverda leží v libereckém regionu v jedné z nejmalebnějších kotlin, která uzavírá severní svah Jizerských hor a horský masiv Smrk. Městečko je vzdálené 30 km od Liberce a 6 km od Nového Města pod Smrkem. V krásném okolí je mnoho zajímavých cílů pro vycházky a výlety. Blízké Hejnice s barokním chrámem jsou známým poutním místem Jizerských hor, odkud není daleko k vodopádu Sloupského i Černého potoka. Pohodlně dosažitelné je i starobylé město a zámek Frýdlant, centrum kultury město Liberec s botanickou a zoologickou zahradou, hora s vyhlídkovou restaurací.

Provoz v rekreačním zařízení OS státních orgánů a organizací a ZO Ministerstva financí ČR „SMRK“ vám nabízí příjemnou dovolenou. Rekreační zařízení lze využívat k rekreačním a sportovním pobytům nebo jako ubytování při lázeňské příspěvkové léčbě v Lázních Libverda a.s.

CENÍK PRO ROK 2024

Období hlavní sezóny: 1. 5. – 30. 9. 2024

Po dohodě ZO MF ČR a OS S00 jsou ceny stanoveny za pokoj / noc. Platba poukazu se provádí OS převodním příkazem nebo složenkou na základě faktury vystavené OS. Po zaplacení obdrží žadatel poukaz včetně informací k pobytu. Ostatní zájemci mají ubytování v plné výši dle níže uvedené tabulky:

POKOJ		CENA ZA POKOJ/NOC V KČ		
Číslo	Počet lůžek s přistýlkou	Sezóna	Mimo sezónu	Příplatek za krátkodobý pobyt*
3, 4 a 5	2+1	750,-	550,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč
6	3+1	850,-	650,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč
12	4+0	980,-	720,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč
10** - pokoj ZO MF ČR	1+0	380,-	340,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč

*Za krátkodobý pobyt je považován pobyt v délce 1-2 noci. U ubytování na 1 noc se účtuje příplatek 150 Kč na pokoj, na 2 noci pak 160 Kč na pokoj.

** pokoj možno objednat po domluvě (pí Řehořová)

Informace pro členy OS:

10% sleva na ubytování (pokoj) z uvedených cen bude poskytnuta objednateli, který je členem OS S00

UBYTOVÁNÍ

V budově rekreačního zařízení je 11 pokojů s 35 lůžky ve 3 nadzemních podlažích. Pro odborový svaz je vyčleněno 5 pokojů. Ubytovaní je možné v 2- 4 lůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením. K dispozici je připojení k WIFI. Součástí objektu je zahrada se zahradním nábytkem, krbem a domkem pro úschovu kol, lyží.

Na zahradě rekreačního zařízení je umístěno pískoviště pro děti, sportovní hřiště, stůl na stolní tenis a prostor pro uložení kol a lyží. Je zde možnost grilování v zahradním krbu (dřevo je připravené u ohniště).

Zákaz pobytu s domácími zvířaty.

STRAVOVÁNÍ

Vlastní: RZ SMRK je vybaveno společnou kuchyní s plynovým a elektrickým sporákem, sklokeramickou deskou, mikrovlnou troubou, rychlovarnými konvicemi a veškerým nádobím na vaření. Každý pokoj má v kuchyni přiděleny dvě uzamykatelné skřínky s dalším nezbytným nádobím (talíře, hrnky, skleničky, příbory) a s úložným prostorem na potraviny. Součástí vybavení kuchyně jsou i lednice s mrazákem, nichž má každý pokoj vyhrazené dvě police.

V Lázních: SPA Resort Libverda v restauraci v Clam- Gallasově Paláci - doporučujeme předem objednat telefonicky na číslo 482 368 100, nebo e-mail rezervace@lazne-libverda.cz

V místních restauracích: U Zeleného stromu, www.uzelenehostromu.info nebo v restauraci Obří sud, www.resturaceobrisud.cz

AKTIVITY

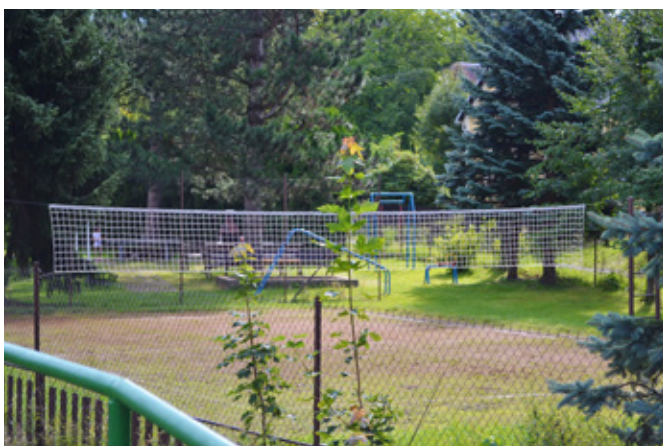
RZ Smrk je výchozím bodem pro spoustu turisticky atraktivních míst, např. Přírodní park Peklo, Kočičí kameny, Tišina, Paličnick, nejvyšší hora Smrk s rozhlednou, vrch Jizera, skalní útvar Frýdlantské cimbuří.

Singltrek: podsmrkem.singltrek.cz

Možnost půjčení kol: www.bikecentrumlibverda.cz

V zimním období jsou velmi dobře udržované značené lyžařské stopy na Jizerské magistrále. Turisty vyhledávané je lyžování na sjezdovkách v Bedřichově, v na Ještědu u Liberce nebo v Polsku Świeradów zdroj cca 15 km od RZ SMRK

V letním období lze využít koupaliště v Hejnicích, v Novém městě pod Smrkem, v Liberci Aquapark BABYLON nebo přírodní koupaliště Kristýna u hranic s Německem nebo Berzdorf See cca 40km od RZ .

DALŠÍ ZAJÍMAVÁ MÍSTA

- **Obec Lázně Libverda**
www.laznelibverda.cz/
- **Informační centrum Lázně Libverda**
www.laznelibverda.cz/
- **Běžecské stopy**
www.laznelibverda.cz/
- www.laznelibverda.cz/cs/aktuality-clanky/posilujeme-auto-busy-na-smedavu.html
- **Nové město pod Smrkem**
www.nmps.cz/turisticke-cile
- **Bazén a sauna v novém městě pod Smrkem**
<https://ubytovani-relax.com/bazen/>
- **Koupaliště v Hejnicích**
www.mestohejnice.cz/cs/volny-cas/sport/koupaliste.html
- **Město Frýdlant – zámek**
www.mesto-frydlant.cz/
- **Obec Hejnice – klášter, bazilika**
www.mestohejnice.cz/
- **Świeradów zdroj v Polsku – sjezdovky, lázně**
<https://swieradowzdroj.pl/turystyka>

Informace ohledně ubytování podává a objednávky přijímá:
pí. Vladimíra Řehořová, tel: 735 760 537,
email: rehorova.vladimira@cmkos.cz

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ SMRK – LÁZNĚ LIBVERDA

ZÁVAZNÁ OBJEDNÁVKA - ROK 2024

Odborový svaz státních orgánů a organizací
Senovážné náměstí 23,
110 00 Praha 1
IČ 00469351

VRAŤTE OBRATEM
pí. Řehořová
tel.735 760 537
e-mail: rehorova.vladimira@cmkos.cz

Veškeré informace k pobytům, cenám za ubytování byly zveřejněny v NOS 2/2024
statorg.cmkos.cz/menu/rekreace.php

OBJEDNAVATEL

Jméno a příjmení _____

Bydliště _____ PSČ _____

Zaměstnavatel _____

(pracoviště) _____

Tel. číslo: _____ E-mail: _____

UBYTOVÁNÍ V RZ „SMRK“

Délka pobytu: v termínu od – do _____ počet nocí _____

Počet účastníků: _____ pokoj číslo: _____

Jméno příjmení: _____

Jméno příjmení: _____

Jméno příjmení: _____

Jméno příjmení: _____

ZPŮSOB PLATBY

Žádám o vystavení faktury na zaměstnavatele: (uveďte název a adresu, vč. PSČ)

Žádám o zaslání složenky ANO – NE (zakroužkujte)

Platbu provedu převodem ze svého účtu ANO – NE (zakroužkujte)

Platbu provedu na pokladně ANO – NE (zakroužkujte)

Všecny mnou uvedené údaje jsou pravdivé. Souhlasím, aby Odborový svaz státních orgánů a organizací pořádající rekreaci zpracovával mnou poskytovaná data obsažená v závazné objednávce a to po dobu nezbytnou k zajištění práv a povinností související s poskytnutím rekreace. Prohlašuji, že jsem informován(a) ve smyslu zákona č.110/2019 Sb. a obecného nařízení Evropského parlamentu a rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volného pohybu těchto údajů.

Datum a podpis žadatele

Členství v ZO a správnost údajů potvrzuje razítko a podpis VZO